

ÜZLETI JELENTÉS

az Új Színház Nonprofit Kft.

2024. január 1-től és 2024. december 31-ig tartó üzleti évről

TARTALOM

I.	Működés és szabályozási keretek:	3
1.	A társaság bemutatása	3
2.	Ügyvezető igazgató és felügyelőbizottság tagjai.....	4
3.	Fenntartói megállapodás alapján végzett tevékenységek leírása.....	4
II.	A 2024-es év szakmai beszámolója	5
III.	2024. év Gazdálkodási jelentés	23
1.	Bevételek alakulása	23
2.	Működési költségek alakulása	24
3.	Eredmény alakulása.....	25
4.	Beruházások.....	25
5.	Közbeszerzések	26
6.	Támogatások, pályázatok	27

I. Működés és szabályozási keretek:

1. A társaság bemutatása

- **A Társaság neve:** Új Színház Nonprofit Kft.
- **Idegen nyelvű neve:** New Theatre Nonprofit Limited Liability Company
- **Székhelye:** 1061 Budapest, Paulay E. u. 35.
- **Tulajdonos:** Budapest Főváros Önkormányzata (1052 Budapest, Városház utca 9-11.)
- 100 %-os tulajdonos
- **Alapítás időpontja:** 2009. április 20.
- **Cégbejegyzés dátuma:** 2009. május 06.
- **Alapítói vagyon:** 3.000.000 Ft
- **KSH szám:** 21812284-9020-572-01
- **Cégjegyzék szám:** 01-09-917857
- **Képviselő:** Dörner György ügyvezető igazgató
A jogviszony kezdete: 2022.02.01.
A jogviszony vége: 2027.01.30.
- **Besorolása:** Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság
A közhasznú fokozat megszerzésének dátuma: 2014.06.02
- **Internetes honlap elérhetősége:** www.ujszinhaz.hu
- **E-mail:** ujszinhaz@ujszinhaz.hu
- A Fővárosi Önkormányzat Közgyűlése 668/2003. (IV.24.) számú határozata alapján az Új Színház 2003. június 30-ával, mint költségvetési intézményt jogutód nélkül megszüntette és 2003. július 1-ével létrehozta az Új Színház Közhasznú Társaságot, 2009. május 6-tól Nonprofit Kft.-ként működik.
- Az Új Színház Közhasznú Társaság 2003. július 1-én 3.000.000 Ft alaptőkével alakult, a Fővárosi Bíróság, mint Cégbíróság a Cg.01-14-00473/7 számú cégjegyzékbe 2003. szeptember 22-én jegyezte be, 2003. július 1. napjától 2003. szeptember 22-ig előtársaságként működött.
- Az Új Színház Nonprofit Kft. 100%-ban a Fővárosi Önkormányzat tulajdonaként alakult, a tulajdoni hányad a megalakulás óta változatlan.

- A vállalkozás képviselőjére jogosult, és a beszámoló aláírására kötelezett személy Dörner György ügyvezető igazgató.
- A társaság könyvvizsgálatra kötelezett, amelyet a MS HeziComp Könyvvizsgáló és Adótanácsadó Korlátolt Felelősségű Társaság (cím: 1132 Budapest, Váci út 28. III. em. 5., adószáma: 12070062-2-41, kamarai névjegyzékszám: 001490) képviselőjében Herczeg Imre bejegyzett könyvvizsgáló (engedély szám: MKVK 005287) auditálja. Megbízatásának időtartama: 2023. június 01-től 2025. május 31-ig.

2. Ügyvezető igazgató és felügyelőbizottság tagjai

A Színház 2009. május 6-tól látja el közfeladatait nonprofit Kft. gazdálkodási formában, melynek 100%-os tulajdonosa az alapító Budapest Főváros Önkormányzata. A Társaság jegyzett tőkéje 3 millió Ft, cégjegyzékszám: 01-09-917857. A 2011. évi CLXXV. törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról, azaz a Civil Törvény alapján közhasznú szervezet.

A Társaság ügyvezetői tisztségét Dörner György ügyvezető igazgató 2012. február 1-e óta tölti be. A Társaság felügyelőbizottsága az alábbi összetételében működött 2019. november 30-ig: Lőrincz Edina elnök, Lados János tag és Mácsik András tag. 2019. december 1-től Kósi Márk elnök, Gerzson Sarolta tag és Tarján Péter tag működik. 2020. október 1-től Kósi Márk helyett az elnök Bodor Zoltán. 2020. augusztus 10-től további két tag került kinevezésre az EMMI által: Daróczi László, Tímár Zoltán. Tímár Zoltán 2022. április 22-i hatállyal lemondott a felügyelőbizottsági tagságáról, helyette Zámboi Tamást nevezte ki az EMMI 2022. április 29-i hatállyal. 2022. október 31-i hatállyal Daróczi Lászlót és Zámboi Tamást a Kulturális Miniszter visszahívta, helyettük dr. Kovács Gábort és dr. Dancsó Józsefet nevezte ki.

3. Fenntartói megállapodás alapján végzett tevékenységek leírása

2023. évben a Fenntartói megállapodás szerint az alábbi feltételeknek kell teljesülnie:

- a klasszikus és kortárs magyar drámairodalom bemutatását a műfaji sokszínűség jegyében
- lehetőség biztosítását kísérletező jellegű előadások számára
- a közönségkapcsolati rendszer bővítését a gyermek-és ifjúsági korosztályt megszólító előadásokkal, programokkal
- fiatal drámaírók számára bemutatkozási lehetőség biztosítását

- színházhoz kötődést erősítő programok szervezését
- hazai és nemzetközi kapcsolatok ápolását.

Az előadó-művészeti szolgáltatást az alábbi mutatószámoknak megfelelően kell teljesíteni:

- évente legalább 100 előadást tart,
- saját társulattal legalább évi két bemutatót hoz létre,
- a megtartott előadások legalább 75 %-a a színház saját előadása, valamint
- valamennyi játszóhelyét figyelembe véve átlagosan legalább 75 %-os kihasználtsággal (látogatottsággal) működik.

2020. április 6-án a Budapest Főváros Önkormányzata valamint a Kormány megállapodást kötött arra, hogy az Új Színház Nonprofit Kft 2024. december 31-ig közös működtetési színháznak minősül. A felek 2025. március 31-ig meghosszabbították a szerződés hatályosságát. A megállapodás értelmében a Fenntartó Budapest Főváros Önkormányzata marad, de nem köteles fenntartói (pénzbeni) támogatást nyújtani, ellenben az Emberi Erőforrások Minisztériuma köteles a teljes működéshez szükséges forrást biztosítani, melyről minden év január 31-ig kell egyeztetni a színházakkal és támogatói okiratot kell kibocsájtani a támogatás összegéről, melyet utólag el is kell számolni. A megállapodásban szintén rögzítésre került, hogy az alapvető munkáltatói jogokat az ügyvezető felett a mindenkor EMMI Miniszter gyakorolja. Továbbá a megállapodás értelmében a Színház Felügyelő Bizottsága 3 főből (melyet a Közgyűlés nevez ki) 5 főre emelkedik. A további 2 főt az EMMI delegálja. A tulajdonosi jogokat az Önkormányzat gyakorolja.

A fenti megállapodás alapján, Budapest Főváros Önkormányzata Közzolgáltatási Szerződést kötött az Új Színház Nonprofit Kft-vel, mely 2021. január 1-től lép hatályba és 2025. március 31-ig érvényes. A szerződés tartalma vállalási oldalon a színház részéről azonos a Fenntartói megállapodással. A Közzolgáltatási szerző

II. A 2024-es év szakmai beszámolója

Az Újszínház szomszédságában (Paulay Ede utca 33., korábban An-kert romkocsmá) kezdődött építkezés miatt az Újszínház nyolchónapnyi leállásra kényszerült a 2024-et megelőző évadban. A bontás, építés és a vele járó por és zaj a mai napig zavarja a színházi próbák, előadások, egy szóval a színházi munka menetét. A körülmények ellenére a társulat mégis képes a továbbhaladásra koncentrálni.

A zárva tartás alatt sem tétlenkedtünk, kicseréltük pályázati támogatás segítségével a nagyszínpadi nyolcgépes húzórendszert és új művészeti tematikát dolgozott ki a teátrum. A magyar szerzőjű művek színháza megújulásra készült, melynek kulcs gondolata a szellemi nyitás és a felhőtlen, de igényes szórakoztatás volt, az ez idő alatt eltávolodott nézők figyelmének visszanyerése és új rétegek felkutatása céljából. E mellett a magyar irodalom értékeinek további felfedezése is a tervek között szerepelt. Ez félévadnyi vidámság felé terelte a színház figyelmét (például: Görgy Gábor és Csokonai

Vitéz Mihály művészete által). Ezért egy zenés és egy prózai komédia bemutatását vállaltuk. Ennek nyitánya a 2023. december 31-én bemutatott kabaré összeállítás volt, a nagy sikerrel futó Kabaré Parisiana címmel. Januárban elkezdődtek a repertoárdarabok felújításai. Melyeket az összefoglalásban felsorolásszerűen közlünk. A színház új főrendezőt nyert meg magának Pataki András személyében és menetközben más személyi változások is történtek, például elszerződött tőlünk Viczián Ottó színművész és Báhner Péter ügyelő és színművész is. Viczián Ottó folyamatosan adta le előadásait, szerepeit folyamatosan felosztottuk különböző művészek között.

A színház következő bemutatója Görgey Gábor: *Komámasszony, hol a stukker?* című előadás volt, mely megrendezéséhez ismét vendéget hívtunk, Kiss József Jászai Mari-díjas rendezőt, aki színész, drámaíró és kiváló dramaturg is, és ő jelenleg a Soproni Petőfi Színház igazgatója. Színházaink szakmai jó kapcsolata a munka során tovább szilárdult. A két részes, elgondolkodtató komédiát, mely a mindenkori hatalom hatásmechanizmusairól, az erőszak jelenlétéről és károosságáról társadalmunkban és a kiszolgáltatottá váló ember abszurd és komikus helyzetekbe kerüléséről szól, a bravúros rendezés még kacagtatóbbá tette. Szintén meghívott alkotó volt, Szép András, ifjú zeneszerző, aki burleszkszerű zenét és hangeffekteket komponált az előadáshoz. Kiss Beatrix vendégtervező, egyszerre jelenítette meg jelmezeiben az abszurd világot, mintha bábok vagy bohócok műsorának és egy örökérvényű folyamat részesei lennénk. A színészek brillíroztak a tipikus figurák megjelenítésében. Mind az öt szereplő tanítani-való, kifogástalan munkát végzett a karakterek keresésekor, aminek eredménye, a hosszan zúgó taps és a szünni nem akaró nevetés a közönség körében. A kacagás könnyeit letörölve napokig foglalkoztató útravalóval engedi szemtanúit haza a darab.

Akinél a stukker, annál a hatalom. A pisztoly kézzől kézre jár, mindig más osztályt vagy gondolkodás mutatva fel. Mivel egy örök körforgás részesei vagyunk, a folyamat a végkimerülésig folytatódik, csupán egyetlen elem, a bezártság állandó, önmagunk korlátai és kilátástalanságai. A játék a mai napig így folytatódik...

GÖRGEY GÁBOR

KOMÁMASSZONY, HOL A STUKKER?

komédia két részben

A Méltóságos.....Bánföldi Szilárd
Márton, a vidéki.....Almási Sándor
K. Müller.....Vass György
Kiss, az intellektuel.....Kazári András
Cuki úr.....Jászai László

Zeneszerző: Szép András
Díszlet- és jelmeztervező: Kiss Beatrix
Dramaturg: Bártfay Rita
Ügyelő: Lévai Ágnes
Súgó: Kéner Gabriella
A rendező munkatársa: Ullmann Krisztina
Rendező: Kiss József

Olvasópróba: 2024. január 09. kedd 11.00
Bemutató: 2024. február 23. péntek 19.00,
Bubik István Stúdiószínpad

Görgey Gábor: Komámasszony, hol a stukker?

komédia két részben

Rendező: Kiss József

Jászai Mari-díjas

Ha azt kérdezik: Hogyan fogok én szórakozni azon, hogy öt fickó: egy alvilági gengszter, egy elegáns méltóságos, egy intellektuel, egy befolyásolható kispolgár és egy álnépi figura, egymást fenyegeti egy, mindig a következő kezébe kerülő stukkerrel, egy ablak nélküli, zárt szobában? A válasz rá nagyon egyszerű: önfeledten!

Van-e kitörés a bezártságból? Eldördül-e a fegyver? Görgey Gábor mester a hatalom hatásmechanizmusának bemutatásában, feszültség fenntartásában és a jellegzetes karakterek ábrázolásában, rendkívül okosan, sok humorral és szeretettel.

Az évadot Csokonai Vitéz Mihály egyik legsikeresebb komédiájával zártuk, Az özvegy Karnyónéval. Garabonciás humora, izgalmas világlátása, régiességében is modern (esetenként humorosan trágár) nyelvezete felvillanyozólag hat. A darab érdekessége, hogy a rendezője és zeneszerzője is Dörner György, az Újszínház igazgatója. Nagy élvezettel nyúlt a 17. századi remekműhöz, bemutatva, hogy milyen és mennyiféle értékeket rejt. Az előadás a Turay Ida Színházzal koprodukcióban jött létre. A díszletet Darvasi Ilona tervezte és Nemes Richárd szcenikussal történt a kivitelezése. A vendégkoreográfus pedig Borbély Krisztina volt. Berg Glória vendégtervezőnek sok ötletesen kitalált, igényesen kivitelezett jelmezt köszönhattünk. A színészek becsülettel és magas művészi igénnyel értelmezték és adták át az archaikus szöveget izgalmas játékkal a közönségnek és komédiáztak felhőtlenül. A kort idéző, mégis modern dalok és zene, a jellemfestő táncok, a koreográfia megszínésítették, még élvezetesebbé tették a produkciót. A színészek „jutalomjátékként” élték meg a felhőtlen komédiázás lehetőségét, melyet maradéktalanul ki is szolgáltak.

CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY

AZ ÖZVEGY KARNYÓNÉ

(s két szeleburdiak)

zenés vígjáték két részben

Karnyóné.....	TIMKÓ ESZTER
Karnyó.....	SZAKÁCS TIBOR
Samu.....	KONCZ ANDREA
Lipitlotty.....	TÓTH JÁNOS GERGELY
Tiptopp.....	BÁNFÖLDI SZILÁRD
Kuruzs.....	ALMÁSI SÁNDOR
Boris.....	BÁTYAI ÉVA
Lázár deák.....	VASS GYÖRGY
Tündér.....	GREGOR BERNADETT
Tündérfi.....	SZARVAS BALÁZS

Zene: Dörner György
Díszlettervező: Darvasi Ilona
Szcenikus: Nemes Richárd
Jelmez: Berg Glória
Koreográfus: Borbély Krisztina
Korrepetitor: Nemessányi Éva
Ügyelő: Czeglédi Attila
Súgó: Jezsó Krisztina
Rendezőasszisztens: Szarvas Balázs
Rendező: Dörner György
Kossuth-díjas

Olvasópróba: 2024. március 4., hétfő, 11:00

Bemutató: 2024. április 19., péntek, 19:00 Nagyszínpad

Az Özvegy Karnyóné vérbő komédia, sok zenével az esendőségről, tele fordulattal, szerethető karakterrel, versengéssel, ármánnyal és persze szerelemmel. És, hogy mit keresnek benne tündérek? Az előadás során erre is fény derül! 225 éve született (2024-ben) Az özvegy Karnyóné s két szeleburdiak címmel az első magyar tündérbohózat. Csurgói diákok és tanáraik mulattatására mutatták be, mint iskoladrámát, a szerző betanításában, aki maga is részt vett az előadásban. Csokonai Vitéz Mihály, a magyar felvilágosodás legkiemelkedőbb költője, legvidámabb darabjának témája a teremtvő jókedv győzelme a szomorúságon és reménytelenségen. Egyik kritikusa szerint: a Karnyóné „olyan modern, minden színpadi esetlenségével együtt, hogy valójában közelebb áll hozzánk, mint bármi, amit a vígjátéki műfajban a következő száz év magyar irodalma létrehozni tudott.”

Színházak éjszakája: 2024. március 23.

Mindig nagy örömmel és rendkívül sok ötlettel készül az Újszínház társulata a Színházak éjszakája rendezvénysorozatára. A nézők örömmel csatlakoznak a mára már legendássá vált kulisszajárásokhoz. 2024-ben rekord mennyiségű: öt járatra jelentkeztek a 20-30 fős csoportok. A közönségnek alkalma van ilyenkor bepillantani a kulisszák mögé, olyan helyeket és csodákat láthatnak, amihez a mindennapi színházlátogatáskor nincs alkalma.

A programok között szerepelt nyílt próbálátogatás is. Ez alkalommal Kabaré-jelentekkel kedveskedtünk. A házigazdák: Esztergályos Cecília és Incze József valamint Bátyai Éva, Tóth János Gergely, Bánföldi Szilárd voltak. A napot Urbán Gyula-Gulyás László: *Minden égér szereti a sajtot* gyermekelőadással nyitottuk, gondolva a legkisebbekre. A vidám színházi napot a Madarak házibuli zenekar koncertje koronázta meg.

Fesztivál fellépések:

Az Újszínház társulata szívesen tájol, illetve viszi előadásait a falain kívülre. De a legnagyobb öröm és megtiszteltetés, ha meghívást kap neves fesztiváloktól. Görgy Gábor: *A komámasszony, hol a stukker?* című darabunk tartott az elmúlt évben, hiszen két fesztiválon is képviselte színházunkat. Először a Kisvárdai Művészeti Napok válogatta be programsorába és 2024. június 29-én lépett fel vele a társulat a Zsinagógában. Ezután egy újabb meghívás kapcsán június 30-án, Romániában, Mikházán szerepelt a darab, a Széllyes Sándor Csúrszínházi Fesztivál szervezésében. A nyár végére újabb meghívások sorjázak. Gregor Bernadett: *„Jó a rosszat elfeledni...”* című Karády-estje és Fazekas

István két drámája (*A pilátus éjszakája* /Gregor Bernadett és Jánosi Dávid/ és a *Zrínyi Ilona* /Brunner Márta/) vendégszerepelt Kémesen, a IX. Bóközi Fesztiválon, augusztus 22., 23., és 24.-én.

A 2024/25-ös évad első előadása a Zsákbamacska volt. Eisemann Mihály egy nem olyan sokat játszott, de annál sikeresebb és rendkívül sok lehetőséget rejtő zenés vígjátékát választotta az Újszínház.

EISEMANN MIHÁLY – SZILÁGYI LÁSZLÓ

ZSÁKBAMACSKA

zenés komédia két részben

Átdolgozta: Éry-Kovács András

Kovács Sári.....	Bátyai Éva
Gáthy Ervin.....	Bánföldi Szilárd
Reinerné.....	Gregor Bernadett
Ladányi Kont.....	Almási Sándor
Manci.....	Nemes Wanda
Nózingér.....	Vass György
Kelemen.....	Szakács Tibor
Fracák.....	Darányi Ádám
Szállodai titkár.....	Incze Máté
Holicáné.....	Kéner Gabriella
Táncosok:.....	Kelemen Márta, Szűcs Réka

Zenekar: Rossa Levente, Molnár Balázs,
Kiss Dávid, Nagy László, Nemessányi Éva,
Kürtössi Zsolt / Nemessányi László,
Vezényel: Nagy Árpád

Díszlet: Éry-Kovács András
Jelmez: Berg Glória
Dramaturg: Bártfay Rita
Koreográfus: Bóbis László
Zenei vezető: Nagy Árpád
Korrepetítor: Nemessányi Éva
Ügyelő: Czeglédi Attila
Súgó: Kéner Gabriella
Rendezőasszisztens: Ullmann Krisztina

Rendező: Éry-Kovács András

Olvasópróba: 2024. augusztus 26., hétfő, 16.00

Bemutató: 2024. október 18., péntek, 19.00 Nagyszínpad

„Jegyezd meg, egy szerelem nálam legfeljebb három napig tarthat! Szombat: ismerkedés, vasárnap: az úgynevezett szerelem, hétfőn: alászolgája! Kedden már akár ne is köszönjön!” - vallja a meggyőződéses agglegény.

Mi a zsákbamacska? A vásárokon kapható apró csomag, ami meglepetést, titkot rejt. Ilyen titok a nő, aki vagy egyáltalán nem, vagy nagyon is férjhez akar menni. Ez a zenés komédia zsákbamacskának „a nőt becézi, ki mint Gréta Garbó / Karcsú és izgató a lába / És motorkerékpár oldalkocsijába / Indul vasárnap vikendre / Mivel ez ma az élet rendje, / mai sport... mai flört...mai zene. / Ez darabunk...”

Kész regény, hogy mennyi félreértés, összetévesztés, csel és kaland vezet a megváltó boldogságig, Eisemann legédesebb slágereinek dallamára: Mancika, üljön a taxiba; Lecsó-, lecsó-; Egy kis rúzs, egy kis hús, stb...

Az egyik nő nagyon férjhez akar menni a másik nagyon nem, de mindketten meg akarják leckéztetni a férfiakat. A férfiak pedig nem nagyon akarnak a házasság oltárán áldozni, de hát a nők és a szerelem mindent összekuszálnak és felborítanak az életben, végül boldogan rohannak a házasság felé. Egy pesti úrilány, Mancsi, beleszeret egy szintén pesti lump fiúba, Ladányi Kontba. Kontnak van egy unokatestvére vidéken, Kovács Sári, aki egy tehetős földbirtokos lánya. Kont zavaros pénzügyeinek rendezését Sári anyukájától várja, aki fiaként szereti. Sárinak elege van az érdekből tolongó udvarlókiból és kinéz a lapokban magának egy mágnást, azzal a céllal, hogy magába bolondítsa és kinevesse, ezzel revansot véve a férfitársadalmon. A történet a pesti Műjég melegejében kezdődik, ahol hőseink megjelennek. Mancsi rá akarja venni Kontot, hogy álljanak a mama elé, hogy a fiú megkérje a kezét. Kont előbb rendezni akarja pénzügyeit és éppen álnéven menekül hitelezői elől. Befut, sőt motorkerékpárján begurul Gáthy Ervin, az aranyifjú sportember. Lecsap rá a vidéki rokon, Sári, hiszen Ervin a kiszemelt áldozat, aki, úgy, mint a lány, hallani sem akar a házasságról. Sári úgy viselkedik vele, mint egy modern lány, egy sportimádó vamp. Ervin azonnal beleszeret, és elhívja síelni a Mátrába. A következő felvonásban már az elegáns mátrai szállodában folytatódik a mulatságos történet, ahol hőseink ismét összefutnak. A lányok folytatják hódító hadjáratukat a fiúk ellen. Sári közben szerelembe esik, becsíp a pezsgőtől és mindenkinek mindent elárul, illetve mindig rossznak árulja el azt, amit nem szabad. Összevesznek, mindenki visszautazik Pestre. Sárít, Kont bűjtatja szegényes kis padlásszobájában, mert a lány fél Ervin haragjától. Itt is mindenki összegyűlik, ki ezért, ki azért. A történet vége természetesen kibékülés, a félreértések tisztázása és házasság lesz.

A darab tanulsága többek között talán annyi, hogy: „Van, aki bevallja, van, aki tagadja, de az is akarja, sőt!” /Eisemann Mihály- Szilágyi László: Alvinci huszárok című operett szerint is./

Az előadást a szecesszió korhű közegében és jelmezeivel álmodta meg a rendező, Éry-Kovács András a díszlet-jelmeztervezővel, Berg Glóriával, aki a korszak avatott szakértője. A forgószínpadra tervezett három helyszín illúzióját az operafőliára vetített eredeti helyszínek fotói és a korabeli filmhíradó részletek színesítik. Az előadásban egy hattagú zenekar élőben játssza Eisemann Mihály fülbemászó, örökzöld slágereit. A játékmodor a mai kornak megfelelően modern felfogásban zajlik majd, míg az átdolgozás az eredeti Szilágyi librettó értékeit szigorúan megtartja. A humor és a szórakoztatás az előadás fő célja, a konfliktusok kibontása és feloldása, de az előadás titka, hogy gondolkodnivalót is ad útravalóul nézőinek. a színészeknek pedig embert próbálóan nehéz koreográfiákat, kigyakorolnivaló dalokat, és a vígjátéki eszköztár maradéktalan felvonultatását. Bátyai Éva gyönyörű hangjával, kislányos bájával, Nemes Wanda, hol dívás, hol kamaszlányos játékoságával és Gregor Bernadett nagyszonyi tekintélyével erősíti a női vonalat. Szakács Tibor sokszínű játékában, virtuóz ének- és táncudásával kápráztat el, miközben a nem rest a rekeszizmokat is kifulladásig megmozgatni. Bánföldi Szilárd és Almási Sándor a darab férfiideáljait formálják játszói könnyedséggel. A kis szerepeket is kiválóságok kapták ebben az előadásban, feledhetetlen: Kéner Gabi, Vass György és Darányi Ádám és Incze Máté alakítása. Az eredmény magáért beszél, mert komoly, prózához és drámai szituációkhoz szokott színészeink lubickolva teljesítik a komédiázást, a közönség legnagyobb öröme és szórakoztatására.

Ezután egy még mindig a szórakoztatás felé elmozduló, de nagyon is vészterhes korszakot bemutató darab következett az Újszínház repertoárján. Wass Albert népszerűsége egyre csak nőtt az elmúlt időben. Az *Elvásik a veres csillag a Tizenhárom almafa* című (eredetileg kisregény) előzményeként is felfogható, egészen különleges mű, melyet Wass Albert több művének felhasználásával maga a rendező, Kiss József írt. Egy fenekestül felfordult világot, az 1944 és 1956 közötti Erdélyt rajzolja elénk.

Amikor a csavaros székely észjárás ütközik a kommunista rendszer kegyetlenségével.

Két ellenség morzsolja fel az erdélyi székelyeket és magyarokat: a már megszokott román atyafiakon kívül a szovjet megszállók is a nyakukra ülnek. Az ember (és a hatalom) természete nem változik: a tömegből kiemelt (nem pedig kiemelkedett!) vezér ugyanúgy húst akar enni, és ugyanúgy pálinkát kíván a torka, ahogyan előtte a grófé, így hát gyorsan megtalálja Tánczos Csuda Mózsit (Jánosi Dávid), hogy uradalmi vadőr helyett immár „csertifikátos” vadőr legyen, és őzet, vadrucát szállítson a szovjet Dombi elvtársnak (Jászai László). Mózsi így véli: „Kényesen kell a bidestojással bánni, mert ha nem, kijön a szaga. Hát így van ez a komisszárokkal is.” A megbízatáshoz puska ugyan nem jár, de szerencsére főhősünket nem ejtették a feje lágyára, és a Tizenhárom almafából már megismert túlélőösztone ismét működésbe lép.

Tánczos Csuda Mózsi magától lesz vezető, mert nem tudja elviselni az igazságtalanságot, nem tud veszteg és csöndben maradni. Már az első jelentben meghalhatna, de kibeszéli magát a veszélyes helyzetekből, máskor csak a szerencse menti meg az életét. Tánczos világvesztésben él, hiszen az első világháború előtti normák rég nem érvényesek, fokozatosan felmorzsolják nemcsak a fajtája, hanem a saját földjét is, végül nem marad más neki eszközül, csak a saját teste és lelke.

Az ellenség soraiban is vannak jó emberek, akik segítenek Mózsinak, ha nem tevőlegesen, akkor legalább tanáccsal. Az ő erejüket használja ki hősünk, hogy megszabaduljon szorult helyzetéből: ráébreszti őket, hogy segítségükre tud lenni saját céljaik elérésében. A szovjet elvtársnak nem kell Szibériába mennie, de szervezőkészségéért elismerik, a dobrozdai táborparancsnok pedig kicsit jobb embernek érezheti magát. Mózsi motiválja, sőt manipulálja ezeket az embereket, a tények célszerű csoportosításával, népmesei hősök módjára becsapja a hatalmasokat és talpnyalóikat.

A főhős nemcsak magáért felelős, hanem a családjáért is: a felnövekvő kicsi Mózsiért, aki a munkatábor helyett a törvényen kívüli életet választja a hegyekben, a helyén tud maradni, és vélhetően ugyanazt a magatartásformát választja, amit az apja. Az előadás végpontján Tánczos Csuda Mózes eposzi hőssé magasztosul, olyannyira, hogy elfelejtjük: egy szögesdróttal körülvett munkatáborban van, ahonnan nehéz vagy egyáltalában lehetetlen megszabadulni, és a mocsárba ültetett almafa sem fog teremni soha.

Több színészi csúcsteljesítményt látunk az előadásban. A főszereplőt, Mózsit alakító Jánosi Dávid folyamatosan jelen van a színen, alakítása olyannyira hiteles, hogy ízig-vérig székelynek tartjuk. Elképesztő lelki ereje van, az ellenséggel szemben úgy használja a székely furfangot és bátorságot, hogy úgy érezzük, mindent legyőzhet. Még azt is elhisszük neki, hogy hiába került egy szögesdróttal körülvett munkatáborba, ahonnan lehetetlen megszabadulni, a mocsárba ültetett almafája megmaradhat. Feleségét Koncz Andrea alakítja, aki a családjáért élő erős asszonyt jeleníti meg. A hatalmaskodásában is megfélemlített szovjet Dombi elvtársat és Tarpoját, a fásult dobrozdai táborparancsnokot játszó Jászai László emlékezetes alakításában nagyszerűen kettéválasztja a két elnyomó karaktert, sok mulatságos jelenetet produkálva. A szereplők többsége több karaktert alakít, köztük Papp Attila, Boráros Imre, Farkas Tamás, Tóth János Gergely és Kazári András, akik még a mellékszerepeket is teljes odaadással töltik meg.

Kiss József rendezése megtartotta a Tizenhárom almafa jelképiségét, Igaz-Juhász Katalin korban és stílusban tartott jelmezeit, Horesnyi Balázs pástszínpadát, de a látvány egyszerűbb és letisztultabb lett, a jelenetek alaphangját Cári Tibor zenéje adja meg. Az előadás úgy rajzol képet az elnyomásról, a szocializmusról, hogy távolabb kerül Wass Albert Amerikából zengő pátosától, és nem érezzük azt, hogy tanmesét látnánk. Az első felvonás kifejezetten mulatságos, a második azonban sötétebb színeket fest.

Számos szereplőt szólít színpadra az előadás, még úgy is, hogy a feleséget (a zseniális Orosz Csengét) és a két fiút játszó színészen kívül mindenki két vagy több szerepet alakít.

A történelmi kilátástalanság és a székely nép életerejének leleményessége küzd meg egymással, amelyet elgondolkodtatóan és sok humorral jelenítettek meg a szereplők.

WASS ALBERT

ELVÁSIK A VERES CSILLAG

színpadi játék két részben

Színpadra alkalmazta: Kiss József

Mócsi.....	Jánosi Dávid
Rozál.....	Koncz Andrea
Dombi / Tarpoján.....	Jászai László
Tanító / Hadnagy/Magyar jegyző.....	Papp Attila
Tomborás /Tiszteletes/Tarjagos.....	Boráros Imre
Örmester.....	Incze József
Komisár / Mándoki/Tiszteletes a táborban.....	Farkas Tamás
Piripók / román jegyző.....	Tóth János Gergely
Zabulik / Pártember / Szakaszevezető.....	Kazári András
Mócsi, kiskatona.....	Bósz Mirkó
Plundrás	Szarvas Balázs
Nagybajuszú / Ember.....	Major Zsolt
Dombi felesége.....	Orosz Csenge
Tolmács.....	Labanc Dániel
Kicsi Mócsi.....	Beleznay Péter / Szánthó Bálint
Csendőr I / Cigány.....	Végh Zsolt
Csendőr II	Filip Balázs
Cigánylányok.....	Kelemen Márta, Iszak Dorottya

Díszlet: Horesnyi Balázs

Jelmez: Igaz-Juhász Katalin

Zene: Cári Tibor

Ügyelő: Lévai Ágnes Súlygó: Jezsó Krisztina

Rendezőasszisztens: Szarvas Balázs

Rendező: Kiss József

Olvasópróba: 2024. október 1., kedd, 11.00

Bemutató: 2024. november 8., péntek, 19.00 Nagyszínpad

A történet egy apró székely faluban játszódik, ahol Tánczos Csuda Mózes, Mócsi él kis családjával. 1946 tavaszától 1957-ig lehetünk tanúi életüknek. A faluba a kommunista párt komisszárt küld. Ez a

nagyhatalmú, ám kiseszű ember kinevezi Mózeszt "csertifikátos" vadórnek, hogy neki, az „elvtárs úrnak” őzhúst szállítson. Hősünk erről így vélekedik: „Kényesen kell a bidestojással bánni, mert ha nem, kijön a szaga. Hát így van ez a komisszárokkal is.” Ellenségeivel kecskebukát (bukfencet) hányat, furfangosan Szibériával fenyegeti, vagy leitatja őket, túljár az eszükön, az orruknál fogva vezeti a társaságot. „Nem csalok, csak segíték itt-ott az igazságnak.” Túlél. Életben marad, és életben tartja a családját is, az almafáit is, a sorstársait is, a reményt is. Ez az ő feladata, küldetése. És ő ezt véghezviszi.

A "dicső" 21. század küszöbén, vírusokkal és háborúkkal körbevéve, nekünk is ijesztően hasonló a küldetésünk. A túléléshez bizony csavaros ész, humor és jó adag életszeretet kell. Nagyon sokat tanulhatunk Mózsitól. „Mi székelyek így úszunk ebben a veszekedett világban, immár jó ezer éve. S eddig még mindig partot értünk valahogy, ha olykor jócskán lentebb is, mint szerettük volna.”

A tizenhárom almafából csak egy maradt, de Mózsai már újra ülteti a következőt.

Igazi hős ő, csak éppen névtelen. Nem írnak róla a krónikák.

A magyar dráma színházának a kultúraközvetítő szerepe az évfordulók kapcsán felerősödik. Sok művészünk előadóművészként is számos verset ad elő színházi munkáin túl. A líra szeretete és a versmondás minden színész kötelesség és szívügye színházunkban.

RADNÓTI 80

verses-zenés főhajtás a Holokausztt és a költő halálának évfordulója alkalmából

Előadták:

az Újszínház művészei:

Oláh Tánia

Orosz Csenge

Papp Attila

Pataki András

az Újszínház főrendezője, Jászai Mari díjas rendező, dramaturg, előadóművész

Szabó Zsuzsa

Vass György

Jászai Mari-díjas színművész

Vándor Tóth Zoltán

valamint

Lutter Imre - a Versmondók Egyesületének elnöke, költő, előadóművész

Huzella Péter – zeneszerző, gitáros-énekes

a XXVIII. győri Radnóti Miklós Vers-és Prózamondó Biennálé győztese: Sinágel József

Verses-zenés „főhajtással” – vagyis külön erre a fontos évfordulóra szerkesztett műsorral és temetői koszorúzással - emlékezett az Újszínház Radnóti Miklós halálának és a Holokausztt 80. évfordulója alkalmából a teátrumban és a Fiumei úti sírkertben 2024. november 17-én. Az egyik legjelentősebb magyar költőnk tragikusan megszakadt életútja is biznyságul szolgál arra, hogy az embertelen idők csakis a művészet örökérvényűsége képes felülmúlni: Radnóti költészete a bori noteszben túlélte a

tarkólövést, s máig csodálatra készíti a verseket szerető, a kultúrára fogékony embereket. Költeményeinek szépsége, amelyet magyar nyelv lenyűgöző gazdagságával alkotott meg, örök emlékeztetője lehet annak, hogyan tud valaki egyszerre univerzális lenni úgy, hogy közben mélységében vállalja-éli meg magyarságát. Főhajtásunk mementó és felkiáltójel a mindenkori háborúk pusztítása ellen, hogy sose feledjük el annyira vágni a békét, ahogyan azt Radnóti Miklós tette.

Az ünnepi összeállításban a teátrum művészei megidéztek a nagyhatású költő életrajzának egyes epizódjait, a magyar irodalomban oly ritka házastársi líra gyengéd hangjait, a korai halál félelmét és jóslatát, az odaadó hazaszeretet kifejezését, tiltakozását az embertelenséggel szemben. Fellépett Orosz Csenge, Papp Attila, Szabó Zsuzsa, Vass György Jászai Mari-díjas színművész, Vándor Tóth Zoltán, a teátrum főrendezője, Pataki András Jászai Mari-díjas rendező, dramaturg, előadóművész, valamint Lutter Imre, a Versmondók Egyesületének elnöke, költő, előadóművész, Huzella Péter, zeneszerző, gitáros-énekes és a XXVIII. győri Radnóti Miklós Vers-és Prózamondó Biennálé győztese, Sinágel József. A színház aulájában a költő olyan emblematikus versei hangzottak el, mint például a Tétova óda, a Két karodban, a Sem emlék, sem varázslat, az Erőltetett menet, a Himnusz a békéről vagy a Nem tudhatom...

A zenés-verses főhajtás után a résztvevők a Fiumei úti sírkertben Radnóti Miklós nyughelyénél emlékeztek a magyar irodalom egyik legnagyobb lírikusára és a Holokauszt valamennyi áldozatára a 80. évfordulón.

SZÉKELY JÁNOS

CALIGULA HELYTARTÓJA

dráma egy részben

Petronius.....	Szélyes Ferenc
Decius.....	Szakács Tibor
Lucius.....	Tóth János Gergely
Probus.....	Papp Attila
I. Agrippa.....	Incze József
Barakiás.....	Györffy András
Júdás.....	Kárp György

Zene: Varga Gábor
Díszlet: Pataki András
Jelmez: Szélyes Andrea
Szcenikus: Tóth Kázmér
Dramaturg: Kincses Elemér
Ügyelő: Czeglédi Attila
Súgó: Jezsó Krisztina
Rendezőasszisztens: Gubányi György István
Rendező: Pataki András

Az Újszínház és a Mikházi Csűrszínház koprodukciója

Olvasópróba: 2024. november 12., kedd, 11.00

Bemutató: 2024. december 6., péntek, 19.00, Bubik István Stúdiószínpad

Megtagadható-e a császári parancs? Ugyanakkor szembeszegülhet bárki a nép hitével? Ezek a kérdések állnak Székely János Caligula helytartója című drámájának középpontjában, amelyet Pataki András Jászai Mari-díjas rendező állított színpadra az Újszínházban. Székely János erdélyi költő, író, drámaíró ezzel az 1972-es drámájával közvetve rámutat az erdélyi magyarság súlyos alapproblémáira is. Figyelembe véve, hogy a darab az Újszínház és a Mikházi Csúrszínház koprodukciója.

Nehéz megszólalni Székely János élesen metsző szavai után. Pataki András rendezése egyszerre elgondolkodtató, felemelő, kétségbeejtő, heroikus, mégis sodró lendületű.

Székely János drámáinak meghatározó eleme a vita, ahogyan ebben a darabjában is. A történet időszámítás szerint 39 és 41 között játszódik Júdeában. Petronius (Szélyes Ferenc), Jeruzsálem római helytartója a császár, Caligula parancsára arra kötelezné a zsidóságot, hogy a zsinagógába helyezték az uralkodó szobrát, ám ennek Barakiás (Györffy András), a zsidó főpap ellenáll.

Petronius méltó ellenfélre lel személyében, aki vitapartnereként lehetetlen morális helyzetbe hozza a rómaiakat: egy nemzetet megsemmisíteni egy szobor miatt? A főpap hangsúlyozza, hogy a zsidó nép számára elképzelhetetlen, sőt lehetetlen, hogy a szobor bekerüljön a templomba. Ha mégis megteszik, a templom megszűnik számukra templomnak lenni, hiszen az Úr akkor onnét kiköltözik. Székely János drámájában azt vizsgálja, hogyan működik az ember embersége, akár a hatalmat gyakorolja, akár ki van szolgáltatva a hatalomnak. Hogy tud Petronius egyszerre hűséges lenni császárához és lojális az alattvalókhöz?

Kiváló színészi alakításokat láthatunk, Szélyes Ferenc, Szakács Tibor, Tóth János Gergely, Papp Attila, Incze József, Györffy András és Kárp György teszik feledhetetlenné a produkciót.

Székely János drámáit sokan kevésbé tartják színpadszerűnek, a szerző maga is könyvdrámákként hivatkozott rájuk. A könyvdrámák menetét az eszmék konfliktusa, küzdelme adja, nem pedig a cselekvés, hiányoznak belőlük a jelenetekben, poénokban, várható színi hatásokban gondolkodó színműírói fogások. A Caligula helytartója Székely János történelmi drámái közé tartozik amelyek parabolák, példázatok.

A hetvenes évek erdélyi szerzői saját koruk problémáit – a kisebbségi létet, a diktatúrát – vetítették történelmi távlatba, de a példázatosság arra is lehetőséget ad, hogy minden kor a saját maga számára tegye aktuálissá a szöveget.

Mit tehet Petronius, Szíria helytartója, ha azt az abszurd parancsot kapja Caligulától, hogy állíttassa be a császár szobrát hatalmi szimbólumként a jeruzsálemi zsinagógába? Az izraelita közösség már túllépett a bálványimádáson, egyetlen láthatatlan, minden hatalmat magánál tartó spirituális istenben hisznek, templomukba, Salamon templomába, nem vihetnek be élő emberről mintázott szobrot. Caliguláét sem. A helytartó, a császári akarat és az azzal szembeszegülő zsidó közösség között ütközőponttá válik. Petronius, kristálytisztá logikával jut el a parancs teljesítésének elodázásáig, illetve megtagadásáig.

Székely János drámájának fojtogató a levegője. Helyesebben az izgalom és az abszurditás felkorbácsolta légszomja fojtogat. Tulajdonképpen pszichológiai hadviselésről van szó, amelyet mindennapi játszmáink vagy európai létünk során vívunk. Egy népet rengeteg módon le lehet igázni, meg lehet szegényíteni és lehetetlenné lehet tenni. A császár a legszentebb, legérzékenyebb ponton támadja, a hit és a törvények eltiprásán keresztül talál rajta fogást. Így egy teljes kultúrát vesz támadás alá és igyekszik azt elpusztítani. Vajon sikerül neki?

Ókori példázat, mai perspektívából.

A Caligula helytartója egyszerre szól a hitről, az emberről, az elmét összemorzsoló súlyos döntésekről és a hatalomról. Létezik isten, vagy csak a fejünkben él? Nem lehet, hogy az ember alkotta az urat a saját képére, és nem fordítva? Kérelmezhetünk-e magunk istenséget? Az a bűnös, aki a parancsot kiadja,

vagy az, aki kritika nélkül végrehajtja? Valóban addig marad fenn a zsarnokság, amíg az emberek a háborútól félve csak tétlenül tűnnek?

Csukás István Kossuth-díjas gyerekírónak, barátunknak tulajdonképpen tartozunk, mert a Nagy Ho-ho-horgász bemutatatója után úgy terveztük, hogy a teljes életművét színpadra adaptáljuk. Elveszésével módosult a fájdalomtól a tervünk. De a gyerekek számára a színvonalas irodalmat még mindig Csukás István és irodalmi köre biztosítja. És ezek közül is a legismertebb a *Süsü, a sárkány*. Az előadás a Háda János fényjelezte Hadart Színház közös produkciója, feldúsítva az Újszínház művészeivel. Az ő számukra pedig (nemkülönb a Hadart művészei számára) pedig a gyerekdarabok komolyan vétele a legfontosabb. A jövő közönségét termelni, igényre szoktatni a legszebb dolog a világon. A Süsü meséjét mindenki kívülről fújja, az új rendezői ötletek, poénok csak feldúsítják a kedves mesét, az egyfejtű beilleszkedési történetét az emberek világába.

CSUKÁS ISTVÁN – BERGENDY ISTVÁN

SÜSÜ, A SÁRKÁNY

zenés mesejáték két részben

Süsü.....	Kazári András
Királyfi.....	Bordás Mihály
Királylány.....	Bátyai Éva
Király.....	Háda János
Dadus.....	Timkó Eszter
Trunkó.....	Vass György
Brunkó.....	Maday Gábor / Gieler Csaba
Kancellár.....	Darányi Ádám
Sárkányfűárus.....	Juhász György
Udvari bolond I.....	Háda Boglárka
Udvari bolond II.....	Orosz Csenge

Bábtervező: Lévai Sándor

Díszlet: Kovács Yvett Alida

Ügyelő: Lévai Ági

Rendezőasszisztens: Zsigmond Réka

Rendező: Háda János

Koreográfus: Jakus Szilvia

Jelmez: Zsigmond Éva

Súgó: Kéner Gabriella

Az Újszínház és a Hadart koprodukciója

Olvasópróba: 2024. november 12., kedd, 11.00

Bemutató: 2024. december 08. vasárnap 11.00 Nagyszínpad

Süsü, a sárkány, helyett, hogy elpusztítaná, meggyógyítja az ellenségét, ezért háromfejű apja kitagadja, testvérei kigúnyolják. A szegény egyfejű menekül. Az emberek rettegnek tőle, mígnem találkozik a Jó Királyfival, akiben igaz barátira talál, és aki bejuttatja Süsüt a királyi udvarba... A családok kedvence: Csukás István, újra az Újszínház színpadán. Ezúttal, talán a legnépszerűbb meséjének színpadi adaptációját mutatjuk be, kicsik és nagyok örömeire. A televíziós bábfilmből ismert kétféletes Süsü figurával, és újrhangszerelt, eredeti Bergendy-dalokkal.

ÚJSZÍNHÁZI MESTERKURZUS PÁRIZSBÓL

ALEXANDRU COLPACCI

vezetésével

- *Impulzus, inspiráció a művészi megújuláshoz* –

Kiválóan sikerült mesterkurzust tartott Alexandru Colpacci, román származású, párizsi rendező 2024. december 9 és 14 között. A workshop próbái minden nap 9 és 15 óra között zajlottak a Bubik István Stúdiószínpadon. A kurzus tárgya: A román színház és Ion Luca Caragiale: *Az elveszett levél* című komédiája. A világhírű nagy román rendezői nemzedék második generációját képviselő Alexandru Colpacci, még ismerhette személyesen a soktehetségű lengyel Tadeusz Kantor és Jerzy Grotowski rendezőket, és gyakran megfordult Samuel Beckett író költő, próza- és drámaíró párizsi lakásán is.

Az impulzív és aktív kurzus zajlott a Bubik István Stúdiószínpadon, a Színház- és Filmművészeti Egyetem dramaturg és rendezőszakos hallgatói, és az Újszínház művészei (Oláh Tánia, Orosz Csenge, Farkas Tamás, Kun Szabó András és Kárp György) számára, rengeteg szakmai tapasztalattal és alkotói élménnyel, melyeket pályájuk során kamatoztathatnak majd.

Colpacci egy ízben így vélekedett: *„Az író világán túl szeretnénk eljutni a banalitás fantasztikusságáig. Sőt, jó lenne átlépni a határokat, kiaknázni azokat. Minél több kérdés vetődik fel bennünk az elemzések, ábrázolások, lelki állapotok, helyzetek megélése között, annál jobb, és remélem, találunk is mindezekre válaszokat a munka közben.”*

A kurzus nyelve román volt, melyet szinkrontolmácsok (Oláh Tánia és Kárp György) segítségével magyarra fordítunk, hiszen elsősorban magyar résztvevők dolgoztak a színpadon. A rendező a román nyelv mellett lengyel, olasz és francia nyelveken is beszél. A szövegkönyvet az Újszínház előre biztosította a jelentkezőknek. A szombati összegzésen a mester és hallgatói nagy szeretetben és egyetértésben váltak el, azzal a tervvel, hogy a későbbiekben a nagynevű rendezőt meghívja a színház egy közös munkára, akkor már az Újszínház társulatának megrendezésére. A mester véleménye szerint: *„Az a legfontosabb, hogy az alkotó higgyen abban, amit a színpadon közvetíteni, mondani akar. Mert akkor a néző is hisz majd neki.”*

Az évet Eisemann Mihály-Szilágyi László: *Zsákbamacska* című zenés vígjátékával búcsúztatta az Újszínház, mert a szilveszter a zene, tánc és kacagás ideje.

Összegzés:

Új bemutatóink 2024. január 1-december 31-ig:

GÖRGEY GÁBOR: KOMÁMASSZONY, HOL A STUKKER?

komédia két részben

Rendező: Kiss József

Jászai Mari-díjas

Olvasópróba: 2024. január 09. kedd 11.00

Bemutató: 2024. február 23. péntek 19.00,

Bubik István Stúdiósínpad

CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY: AZ ÖZVEGY KARNYÓNÉ (s két szeleburdiak)

zenés vígjáték két részben

Rendező: Dörner György

Kossuth-díjas

Olvasópróba: 2024. március 4., hétfő, 11:00

Bemutató: 2024. április 19., péntek, 19:00 Nagyszínpad

EISEMANN MIHÁLY – SZILÁGYI LÁSZLÓ: ZSÁKBAMACSKA

zenés komédia két részben

Rendező és átdolgozta: Éry-Kovács András

Olvasópróba: 2024. augusztus 26., hétfő, 16.00

Bemutató: 2024. október 18., péntek, 19.00 Nagyszínpad

WASS ALBERT: ELVÁSIK A VERES CSILLAG

színpadi játék két részben

Színpadra alkalmazta: Kiss József

Jászai Mari-díjas

Olvasópróba: 2024. október 1., kedd, 11.00

Bemutató: 2024. november 8., péntek, 19.00 Nagyszínpad

SZÉKELY JÁNOS: CALIGULA HELYTARTÓJA

dráma egy részben

Rendező: Pataki András

Jászai Mari-díjas

Az Újszínház és a Mikházi Csűrszínház koprodukciója

Olvasópróba: 2024. november 12., kedd, 11.00

Bemutató: 2024. december 6., péntek, 19.00, Bubik István Stúdiószínpad

CSUKÁS ISTVÁN – BERGENDY ISTVÁN: SÜSÜ, A SÁRKÁNY

zenés mesejáték két részben

Rendező: Háda János

Az Újszínház és a Hadart koprodukciója

Olvasópróba: 2024. november 12., kedd, 11.00

Bemutató: 2024. december 08. vasárnap 11.00 Nagyszínpad

Felújított előadások:

Nagyszínpad:

A funtineli boszorkány

A köszívű ember fiai

A palacsintás király

Az élet kapuja

Feltámadás Makucskán (őszől a műsorról lekerült)

Kék róka (őszől a műsorról lekerült)

Országjáró Mátyás király

Sári bíró

Se itt, se ott

Bubik István Stúdiószínpad:

Abigél titkai

A királylány bajusza

Császármorzsa

Fatornyok

„Jó a rosszat elfeledni...”

Királyi vadászat

Minden egér szereti a sajtot

Zserbótangó

Újszínházi beszélgetések Takaró Mihállyal

VIII. Keresztény Színházi Fesztivál

2025. április 6-11.

2024 ősztől-telétől elindult a VIII. fesztivál szervezése, melyet nagy várakozásokkal újra meg tudunk rendezni.

A Keresztény Színházi Fesztivált Dörner György, az Újszínház igazgatója alapította 2014-ben, azzal a szándékkal, hogy minden évben húsvét és pünkösd között jelentkezik ez a szakrális egy hét (5-8 nap közötti intervallumban megszervezve). A ritkán előforduló forráshiány, a pandémia és a színház 8 hónapnyi – építkezés miatti - bezárása módosította az évenkénti folytonosságot, így a VIII. eseménysort rendezzük meg 2025-ben. Menetközben néhányszor módosult az időpont, volt novemberi és karácsony és húsvét közé eső fesztivál is. Először több helyszínen, az Újszínház két színpadán és az Avilai Nagy Szent Teréz plébánián is mentek koncertek, előadások, majd bekapcsolódott a Nemzeti és a József Attila Színház is.

A fesztivál fő témája a kereszténység megélése, a szeretet parancsa és ereje, amely a művészet által nyer felmagasztosulást és útmutatást. Színvonalas produkciók segítségével kívánunk rávilágítani a hit és a szakralitás közösségformáló, valamint nemzetépítő és megtartó erejére.

Fekete Péter államtitkár úr 2019-ben és dicsőítő oklevelet nyújtott át igazgató úrnak a Keresztény Színházi Fesztivál létrehozásáért és működtetéséért, megható pillanatokot szerezve mindannyiunk számára.

Európa ősi görög-latin kultúrájú múltját senki nem vitatja – a keresztény gyökerekről azonban mostanság alig esik szó. Pedig már közel száz esztendeje, hogy a luxemburgi születésű német-francia kereszténydemokrata politikus, Robert Schuman (1886-1963), az Európai Unió alapító atyáinak egyike közzétette tételét: „Az egyesült Európa vagy keresztény lesz, vagy nem is lesz.” Színházunk küldetése e végsőkéig globalizált világban: a színházművészet eszközeivel felmutatni és védeni nemzeti és keresztény értékeinket. Ezért hiánypótló és hagyományteremtő szándékkal életre hívtuk a Keresztény Színházi Fesztivált.

2017 óta a minősített fesztiválok sorába lépett kezdeményezésünk. Kapcsolataink a védnökeink és fellépőink által egyre szélesebb körben kiterjesztésre kerülnek, mind a színházközi, mind az egyházi méltóságok tekintetében. Idén Dr. Erdő Péter teol., k. jog [PhD] bíboros, prímás, érseket szeretnék a fesztivál fővédnökeként felkérni.

Programjainkra a műfaji sokszínűség a jellemző, az idei terveink között szerepelnek kiállítások, színházi előadások, koncertek és szakmai beszélgetés. Várható: soproni színdarab, lengyel misztérium musical, olasz (szicíliai) tradicionális marionett bábszínház, pódiumest, gyermekelőadás és önállóestek, fellép Bőjte Csaba és a nagyszalontai gyermekotthon lakói, stb.

VIII. Keresztény Színházi Fesztivál (tervezett programja)

(2025. április 6. vasárnap – 11. péntek)

Április 6. vasárnap 11.00 Szigeti Réka: LÁSZLÓ KIRÁLY TÁLTOS PARIPÁJA – meseelőadás kicsiknek, R: Szigeti Réka - Udvari Kamaraszínház– Bubik István Stúdió

Április 6. vasárnap 17.00 SZAKRALITÁS A MŰVÉSZETBEN – szakmai beszélgetés – Bubik István Stúdió (Takaró Mihály, Dörner György, Pataki András, Fazekas István, Dr. Oszti Zoltán, Bártfay Rita)

Április 6. vasárnap 19. 00 FESZTIVÁL ÉS KIÁLLÍTÁS MEGNYITÓ – Nagyszínpad

(Nemes Wanda színművésznő festészeti- és Kolozs Gyula díszítő fotókiállítása.

Megtekinthető a fesztivál teljes ideje alatt az Újszínház Galériában.)

Április 6. vasárnap - 19.00 Federico Fellini-Kiss József: ORSZÁGÚTON – színmű - r.: Kiss József, Soproni Petőfi Színház - nagyszínpad

Április 7. hétfő 19.00 Tolcsvay Béla: ARANYFÉNYŰ ASSZONY – Mária tisztelet - *színházi koncert* – nagyszínpad (Petrás Mária, Heiczinger Miklós /Misztrál Együttes/, Török Tilla /Holdviola Együttes/, Tolcsvay Béla)

Április 7. hétfő 17.00 SILENTIO TRANSEO (A XX. század elhallgatott irodalma) - *pódium est*, (közreműködik: Molnár Anikó és Papp Attila) R: Pataki András – Forrás Színház– Bubik István Stúdió

Április 8. kedd 19.00 BÖJTE CSABA- előadása (benne a nagyszalontai otthon lakói kedveskednek egy rövid darabbal Szent Ferencről) - nagyszínpad

Április 8. kedd 17.00 Zilahy Lajos: FATORNYOK r.: Csiszár Imre (az Újszínház előadása) – Bubik István Stúdió

Április 9. szerda 19.00 Fratelli Napoli Társulat: SZENT ÁGOTA - *marionett bábelőadás* R: Fiorenzo Napoli (Olaszország, Catania) – Nagyszínpad

Április 9 szerda 17.00 CSÍKSOMLYÓI PASSIÓJÁTÉK - a Boldog Özséb Színtársulat előadása (Pázmány Péter Katolikus Egyetem), r.: Garamhegyi Gellért és Szatai Dóra - Bubik István Stúdió

Április 10. csütörtök 19.00 Herczeg Ferenc: AZ ÉLET KAPUJA, r.: Nagy Viktor (az Újszínház előadása) – Nagyszínpad

Április 10. csütörtök 17.00 Platón: SZÓKRATÉSZ VÉDŐBESZÉDE *koncertszínház egy részben*–előadja Boráros Imre Kossuth-díjas színművész, közreműködik: Varga Gábor zongoraművész r.: Pataki András– *Bubik István Stúdió*

Április 11. péntek 19.00 Teatr A: TESTAMENTUM (Szent Edith Stein története) – *misztérium musical* R: Leszek Styś (Lengyelország, Gliwice) – Nagyszínpad

Április 11. péntek 17.00 CSENDES CSODÁK - *Hűvösvölgyi Ildikó Kossuth-díjas színművésznő irodalmi estje* - Közreműködik: Csáki András klasszikus gitárművész– Bubik István Stúdió

Fesztiválzárás

Szakmai mutatók teljesülése 2024-ben:

Megnevezés	2023. év	2024. év	változás
	tény	tény	[%]
Bemutatószám (db)	3	6	200%
- Ebből saját bemutató (db)	3	6	200%
Előadásszám (db)	104	206	198%
- Ebből saját előadások száma (db)	103	206	200%
Fizető nézők száma (fő)	20 820	35 196	169%
Nettó jegybevétel (eFt)	53 617	103 145	192%
Átlagos kihasználtság valamennyi játszóhelyre (%)	103.4%	89.0%	86%

III. 2024. év Gazdálkodási jelentés

1. Bevételek alakulása

Bevételek alakulása	2023. tény	2024. terv	2024. tény	Eltérés		Index	
				2024. tény - 2023. tény	2024. tény - 2024. terv	2024. tény vs. 2023. tény	2024. tény vs. 2024. terv
Nettó árbevétel	60 609	129 025	115 935	55 326	-13 090	191%	90%
Kapott támogatások, egyéb bevételek	649 457	629 657	689 505	40 048	59 848	106%	110%
Bevételek összesen	710 066	758 682	805 440	95 374	46 758	113%	106%

2024. évben a Színház összes bevétele 13%-kal emelkedett a bázis évhez képest – a nettó árbevétel 55 millió Ft-tal, az egyéb bevételek 40 millió Ft-tal nőttek. Az emelkedést részben az indokolja, hogy a bázis időszakban májustól december végéig bezárni kényszerült a Színház.

A 2024. évre tervezett nettó árbevételhez képest azonban 13 millió Ft-tal elmaradt a realizált bevétel. Ezt ellensúlyozta az egyéb bevételek tervezetthez képest jelentősebb növekedése, nyáron folyósította ugyanis a Minisztérium a működést kiegészítő póttámogatást, mely az eredeti terveinkben nem szerepelt.

2. Működési költségek alakulása

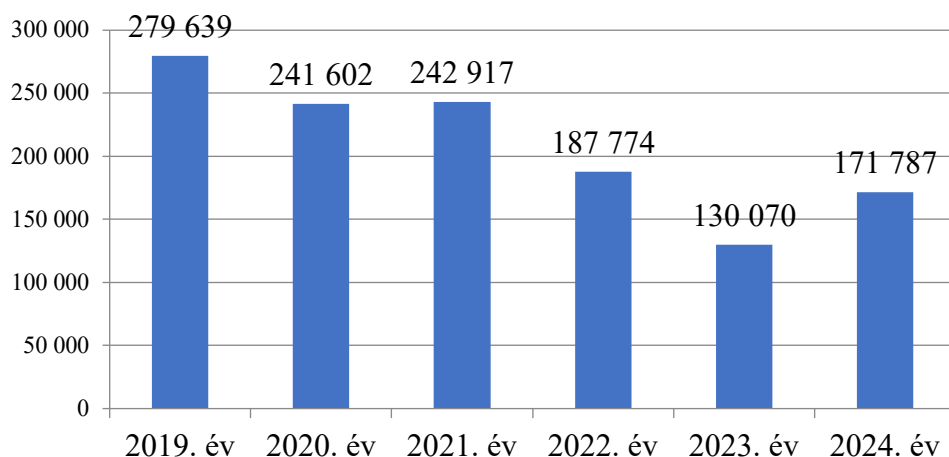
Adatok e Ft-ban

Működési költségek alakulása	2023. tény	2024. terv	2024. tény	Eltérés		Index	
				2024. tény - 2023. tény	2024. tény - 2024. terv	2024. tény vs. 2023. tény	2024. tény vs. 2024. terv
Anyagjellegű ráfordítások	130 070	123 785	171 787	41 717	48 002	132%	139%
Személyi jellegű ráfordítások	513 729	606 863	649 285	135 556	42 422	126%	107%
Értécsökkenési leírás	36 325	30 942	32 610	-3 715	1 668	90%	105%
Egyéb ráfordítások	11 111	3 010	3 463	-7 648	453	31%	115%
Összesen	691 235	764 600	857 145	165 910	92 545	124%	112%

2023. évhez képest az anyagjellegű és a személyi jellegű ráfordítási kategóriáknál növekedés tapasztalható 2024. évben. A jelentős eltérés arra vezethető vissza, hogy 2023 május elejétől december végéig a Színház bezárni kényszerült, így az előadásokkal kapcsolatos költségek nem merültek fel.

Az anyagjellegű ráfordítások a tárgyévben 32%-kal növekedtek ugyan, de a 2022. évben bevezetett különféle költségmegtakarító intézkedések hatása okán a legutóbbi teljes üzleti év (2022. év) költségszintjétől közel 10%-kal elmaradtak. A 2022. évet megelőzően 2019. évben működött egész évben a színház, akkor az anyagi jellegű ráfordítások költségszintje 280 millió Ft volt! Öt év elteltével, az energiaválság és az erőteljes inflációs időszak ellenére, a működési költségeket sikerült több, mint 100 millió Ft-tal lefaragni.

ANYAGJELLEGŰ RÁFORDÍTÁSOK ALAKULÁSA 2019-2024. ÉVBEN (E FT)

*2020-és 2021. évben nem a vállalkozás érdekében felmerült költségekkel együtt

A személyi jellegű ráfordítások a tárgyévben 26%-os növekedést mutatnak. 2023-ban ugyanis, amikor bezárni kényszerültünk, a munkavállalóink a májustól december végéig az alaphérüket kapták meg, pótlékok (túlmunka, éjszakai pótlék, stb) nem merültek fel. Emellett tovább növelte a bérjellegű kiadásokat az általános 10%-os béremelés (színészeknél 20-30%-os) béremelés is, melyet 2023. december 1-től hajtottunk végre.

Az egyéb ráfordításoknál látható jelentősebb csökkenést az indokolja, hogy a bázis évben két olyan előadást levett a repertoárról a Színház, amelyeknek jelentősebb könyv szerinti értéke volt.

Az elfogadott üzleti tervhez képest összességében a felmerült működési költségek 12%-kal növekedtek, mely a 6 új premier kapcsán felmerülő költségekre, túlmunkákra és a gáz és villamos áram árának jelentős emelkedésére vezethető vissza.

3. Eredmény alakulása

Adatok e Ft-ban

Adózott eredmény	2023. tény	2024. terv	2024. tény	Eltérés		Index	
				2024. tény - 2023. tény	2024. tény - 2024. terv	2024. tény vs. 2023. tény	2024. tény vs. 2024. terv
Adózott eredmény	38 377	3 042	-38 034	-76 411	-41 076	-99%	-1250%

2024. évre tervezett minimális pozitív adózott eredményhez képest 38 millió Ft vesztesége keletkezett a Színháznak. Még nyár elején jeleztük a fenntartónak, hogy 150 millió Ft kiegészítő működési támogatásra van szükség, azonban ennek harmadát, 50 millió Ft-ot hagyott jóvá a Minisztérium. A jelenlegi támogatási összeg 2020. óta stagnál, a Színház folyamatos működése akkor lesz biztosított, ha a tulajdonos és a fenntartó következő öt évre szóló közös működtetési megállapodásában közel duplájára emeli a Színházunknak szánt összeget.

4. Beruházások

2024. évben összességében nettó 24,9 millió Ft-ot költött a Színház beruházásokra, az alábbiak szerint:

- 2024.02.23-án bemutatott Komámasszony, hol a stukker? című darab: 4,8 millió Ft
- 2024.04.19-én bemutatott Özvegy Karnyóné című darab: 4,1 millió Ft
- 2024.10.18-án bemutatott Zsákbamacska című darab: 6,9 millió Ft
- 2024.11.08-án bemutatott Elvásik a veres csillag című darab: 4,7 millió Ft
- 2024.12.06-án bemutatott Caligula helytartója című darab: 2,9 millió Ft
- Egyéb eszközök (QLAB 5 audio standard, fagyasztószekrény, gőzállomás, sarokcsiszoló, stb): 1,5 millió Ft

Az Új Színház teljes rekonstrukcióját az IPARTERV tervdokumentációja alapján 1988-ban, három évtizeddel ezelőtt készítették el. A beépített berendezések az 1980-as évek végi magyarországi műszaki színvonalat képviselik, energetikai és környezetvédelmi szempontból is igen gazdaságtalan berendezések cseréjükre elengedhetetlenül szükség lenne. A gondos karbantartásnak köszönhetően

képesek még üzemelni, de lassan a folyamatos karbantartások és javítások minden eszközét kimerítve lehetőségeink végére érünk, az épületben üzemelő berendezések alkatrészpótlása szinte már lehetetlen.

A színháztechnikai berendezések nagyon fontos szerepet töltenek be a színház életében. A színdarabok elengedhetetlen részét képezik. Nagyobb és időigényesebb javításuk miatt, akár előadások elmaradása is előfordulhat, ezért kiemelten fontosnak tartjuk a színházban üzemelő színpadgépészeti berendezések, vezérlők és szabályzók cseréjét. A hosszú távú megoldást az új, egyben a mai szabványoknak megfelelő korszerű rendszer kiépítése jelentené, amit az intézmény önerőből képtelen megvalósítani. Az 1990-es években történt teljes felújítás alkalmával a színpadtechnikai berendezéseknek csak a részleges felújítása történt meg, a berendezések túlnyomó többsége azóta üzemel.

Az elektronikai eszközök nagy részének tervezett élettartama kb. 20 év, ezen túl a meghibásodás valószínűségének lehetősége növekszik. A nehezen javítható berendezéseket célszerű lenne lecserélni a vezérléseket és szabályzókat modernizálni. Az előadások teljes mértékben kiszolgáltatottá váltak a bizonytalan működésnek. A meghibásodások megelőzése, illetve elhárítása érdekében minden karbantartási és kisebb javítási munkát elvégeztettünk, azonban lehetőségeink végére értünk, ez az elavult rendszer hosszabb távon nem lesz működtethető, így veszélyezteti a színház közfeladatainak ellátását.

A bádogtető és a szigetelt tető előregedett. A folyamatos javítások ellenére is, mindig utat talál magának az esővíz, ezzel folyamatosan kárt okozva mind a fa tetőszerkezetben, mind az épület szerkezetében,

A Társaság már többször jelezte mind az Alapító, mind a Fenntartó felé, hogy nagyon komoly gondokkal küzd üzemeltetési és színpadtechnikai fronton, ám sajnos ez ideig a felújításra nem volt lehetőségünk, önerőből az ekkora összegű beruházást a társaság nem tud finanszírozni.

Azonban ahhoz, hogy biztonsággal el tudja kezdeni a 2022/2023-as évadot a Színház, az alábbi két halaszthatatlan beruházást saját forrásból 2022. nyarán meg kellett valósítania a Budapest Főváros Önkormányzatának tulajdonán:

- csőhálózat felújítása: 14,5 millió Ft
- forgószínpad mozgató drótkötélpályák cseréje: 600 ezer Ft

A színház szinkronhúzó cseréjére 60 millió Ft támogatást nyert el, a közbeszerzési eljárás és a kivitelezés a hat hónapos kényszerleállás alatt megtörtént.

5. Közbeszerzések

Villamosenergia szerződés 2024.12.31-ig volt hatályos, a lejárt előtt eredményes közbeszerzési eljárást folytatott le a színház. A legkedvezőbb ajánlattevő tarifája 53 Ft/KWh (a 2024-es évre 56 Ft/KWh volt az egységár), így 5%-kal csökken 2025. évben az egységár.

6. Támogatások, pályázatok

Adatok Ft-ban

Pályázati azonosító	Projekt címe	Megítélt összeg	Banki jóváírás napja	Státusz
VI/2194/2020	EMMI - szakmai feladatok megvalósítása - 2020. év	419 947 328	2020.05.08	Elszámolt
EMT-TE-A-D-20-0006	Az Újszínház ifjú tehetségeinek támogatása	15 000 000	2020.06.08	Nyitott
EMT-TE-A-B-20-0130	Az Újszínház társadalmilag érzékeny előadásainak bemutatása - Császármorzsa, Fatornyok	15 000 000	2020.07.21	Nyitott
FESZT-20-0007	VII. Keresztény Színházi Fesztivál megrendezése	8 000 000	2020.08.26	Elszámolt
EMT-TE-A-B-20-0128	Az Újszínház történelmi előadásának megvalósítása - Fatia Negra	15 000 000	2020.09.16	Nyitott
EMT-TE-A-E-20-0019	Az Újszínház mobilitását támogató program megvalósítása	8 000 000	2020.10.08	Nyitott
206107/13753	VII. Keresztény Színházi Fesztivál megrendezése NKA támogatás	3 000 000	2020.12.17	Nyitott
EMMI-COV-20-0007	Az Újszínház higiénia eszközeinek beszerzése	1 025 000	2020.12.29	Elszámolt
2020-ban folyósított pályázatok összesen		484 972 328		

Adatok Ft-ban

Pályázati azonosító	Projekt címe	Megítélt összeg	Banki jóváírás napja	Státusz
VI/265/2021	EMMI - szakmai feladatok megvalósítása - 2021. év	515 000 000	2021.02.05	Elszámolt
EMT-TE-A-E-21-0037	Színházi eszközfejlesztési program	11 000 000	2021.10.22	Nyitott
EMT-TE-A-B-21-0145	Az Újszínház Nemzeti Alapanttervvel kapcsolatos előadásának bemutatása - Feltámadás Makucskán	8 000 000	2021.11.26	Nyitott
EMT-TE-A-D-21-0006	Színházi hiányszakmák bértámogatása, valamint műszaki kollégák továbbképzése	20 000 000	2021.12.08	Nyitott
EMT-TE-A-B-21-0158	Az Újszínház társadalmilag érzékeny előadásainak megvalósítása - Czillei és a Hunyadiak	15 000 000	2021.12.08	Nyitott
	VII. Keresztény Színházi Fesztivál megrendezése	8 000 000	2021.12.11	Nyitott
Lezárt	Ágazati bértámogatás	80 050 658	2021. I. félév	Elszámolt
2021-ben folyósított pályázatok összesen		657 050 658		

Adatok Ft-ban

Pályázati azonosító	Projekt címe	Megítelt összeg	Banki jóváírás napja	Státusz
KBFT-E-22-1143	Kulturális bérfejlesztés támogatása	77 339 690	2022.02.18	Nyitott
EMT-TE-A-B-22-0235	"Közös gyökereink"-határon túli előadóművészeti program	10 000 000	2022.03.01	Nyitott
VI/325/2022	EMMI - szakmai feladatok megvalósítása - 2022. év	515 000 000	2022.03.02	Elszámolt
KIM-KIEMELT-22-SZIN2-0024	Vajda Katalin: Se itt, se ott! ősbemutató létrehozása	4 000 000	2022.12.22	Elszámolt
KIM-KIEMELT-22-SZIN1-0058	Hernádi Gyula: Királyi vadászat című produkció létrehozása	1 500 000	2022.12.22	Elszámolt
2022-ben folyósított pályázatok összesen		607 839 690		

Adatok Ft-ban

Pályázati azonosító	Projekt címe	Megítelt összeg	Banki jóváírás napja	Státusz
IV/824-1/2023/KFSZ	KIM - szakmai feladatok megvalósítása - 2023. év	515 000 000	2023.02.28; 2023.06.06	Elszámolt
	20%-os bérfejlesztés	79 605 841	havi	Nem kell elszámolni
108117/05553	Vajda Katalin: Se itt, se ott! ősbemutató létrehozása póttámogatás	3 300 000	2023.07.18	Elszámolt
EMT-TE-23-0963	Csurka István: Ki lesz a bálánya? - ÁTKÉRTÜK KARNYÓNÉRA	6 000 000	2023.08.18	Nyitott
EMT-TE-23-0952	8 gépes szinkronhúzó rendszer vezérlésének és motorjainak cseréje	60 000 000	2023.08.18	Nyitott
EMT-TE-23-1000	Hernádi Gyula: Királyi vadászat című produkció többlettámogatás	2 000 000	2023.08.18	Nyitott
2023-ban folyósított pályázatok összesen		665 905 841		

Adatok Ft-ban

Pályázati azonosító	Projekt címe	Megítelt összeg	Banki jóváírás napja	Státusz
IV/751-1/2024/MUVESZETI	KIM - szakmai feladatok megvalósítása - 2024. év	515 000 000	2024.04.19	Nyitott
	20%-os bérfejlesztés	79 605 841	havi	Nem kell elszámolni
IV/2149-1/2024/MUVESZETI	KIM - szakmai feladatok megvalósítása - 2024. év Kiegészítő támogatás	50 000 000	2024.08.15	Nyitott
EMT-TE-KIEMELT-24-0095	Petőfi Sándor: A hóhér kötele, ősbemutató létrehozása	20 000 000	2024.12.20	Nyitott
EMT-TE-IFJ-24-0069	Ördögölő Józsiás című ifjúsági darab létrehozása	10 000 000	2024.12.20	Nyitott
EMT-TE-SZAKMAI-24-0120	Az Újszínház nagyszínpad padló cseréje és a hangrendszer korszerűsítése	20 000 000	2024.12.20	Nyitott
EMT-TE-FESZT-24-0111	VIII. Keresztény Színházi Fesztivál megvalósítása (2025. április 14-21.)	30 000 000	2024.12.20	Nyitott
2024-ben folyósított pályázatok összesen		724 605 841		

Adatok Ft-ban

2020-2024-ben folyósított pályázatok összesen	3 140 374 358
Ebből elszámolt (lezárt) pályázat	2 222 034 668
Nyitott pályázatok	918 339 690

A korábbi évekhez hasonlóan a Társaság által használt fővárosi tulajdonú ingatlanait haszonbérleti szerződés keretében használta.

Budapest, 2025. március 14.

Dörner György
ügyvezető igazgató